

Inserati se sprejemajo in veljajo trislopnostna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Andrassy, kam greš?

Čudne reči so se nam razodele v delegacijah. Mi smo zmirom mislili, da se je Bosna zasedla po sporazumljenju z Rusijo, in ravno zavoljo tega smo to zasedbo zmirom zagovarjali. Še le zdaj izvemo, da so se ob enem, ko je šla naša vojna v Bosno, utrjevale in po pravljale trdnjave v Galiciji, namreč Krakovo in Premisl, izvemo, da Avstrija nikakor ni bila varna Rusije, in da naša država prodira na iztok v protiruskem smislu. Andrassyu je bilo prijateljstvo Rusije na ponudbo, pa on ga je od sebe odbil in izvolil si „samostojno“ politiko, brez ozira na Rusijo, brez ozira na slovanskih narodov težnje in želje.

Zdaj še le razumemo, kako je to, da o združenju hrvatskih dežel ni duha ne sluha, v kljub zasedenju Bosne. Novo pridobljena dežela se ima, če mogoče, tako urediti, da bo okrepila položaj Madjarov, nikakor ne okoristila Hrvatov. Hrvatska ima ostati še na dalje razcepljena, ne sme se jej pridružiti ne Kraljina, ne Dalmacija, toliko manj pa Bosna in Hercegovina. Ako bo mogoče, raztegniti se ima madjarska oblast tudi čez Srbijo in Bolgarijo, in ruski vpliv se ima iz balkanskih dežel popolnoma odstraniti. Vse to pa se ima doseči na podlogi protislovanskega programa, na čast in slavo ogerske države.

Vsak trezen politik mora sprevideti, da Andrassy tu po nevarnih potih hodi. Ako se že odbija prijateljstvo Rusije, potem bi se moralo vsaj pridobivati prijateljstvo drugih Slovanov. Le na Slovane naslonjena in po njih podpirana zamore Avstrija na iztoku, na bal-

kanskem poluotoku naprej korakati. Kljubovati pa celemu Slovaustvu in vendar prodirati do Mitrovice, pa še sanjati o pridobitvi Srbije Albanije in Macedonije, to je brezumnost, je prevzetnost, kakoršne je zmožen le Madjar. Politična prevaga madjarstva je že toliko, da bi se ne smelo več govoriti o „Avstro-Ogerski“, pravi izraz bi bil „Ogerska in druge dežele ogerskega kralja“. Ravno ta hegemonija Madjarov pa tira državo v veliko nevarnost. Da Nemci tako politiko podpirajo, temu se nam ni čuditi, ker njim se razpad Avstrije ne zdi nobena nesreča, mnogi iz njih ga že težko pričakujejo; „nam se ne more nič zgoditi“ si mislijo, „mi pripademo nemški državi, z drugimi pa naj se zgodi, kar se hoče.“ Madjari pa bi najraje osnovali veliko madjarsko-turško državo od Tatre do Carigrada in še globoko noter v Azijo.

Kar se je pričakovalo, to se je zgodilo, da se v Bosni mohamedani podpirajo in pusté v lasti svojega krivičnega premoženja in svoje vrhovne veljave nad kristjani; to se bo ponovilo v vseh deželah, kar jih utegne Ogerska še pridobiti na Balkanu. S tako politiko postavlja se Avstrija v vedno ostrejšo nasprotje s slovanskimi narodi; lahko je prerokovati, kak zamore biti nasledek takega ravnanja. Prijatelji Avstrije, kojih število se s tako politiko nikakor ne namnoži, morajo žalostni na strani stati in gledati, kako se stara in slavna monarhija v pogubo tira po šovinizmu enega samega naroda, ki nikakor ni poklican, stati na čelu kulturnih in mnogoštevilnih narodov ob Donavi in Balkanu. Naš stari „prijatelj“ Bismark pač dobro vé, v kako nevarnost se

podaja Avstrija s protislovansko politiko, zato Andrassy vedno naprej sili proti iztoku, da bi Nemčiji avstrijsko-nemške dežele brez boja kakor zrel sad v naročje padle.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 10. marca.

Slovaške „Narodne novine“ ostro pišejo proti madjarski šolski postavi, vsled katere bi moral madjarski jezik po vseh ljudskih šolah vpeljan biti. List pravi, da Ogerska nikoli ni bila madjarska, in tudi nikoli ne bo, naj se Madjari še toliko trudijo in napenjajo. Veči del vsi madjarski škofje odobrujejo to krivično šolsko postavo. Dokaz, da volk ostane volk, če tudi je v ovčji koži. Madjari ne spadajo v Evropo.

Iz **Prage** smo čitali te dni dve novici, ki prav čudno druga drugo osvetljujejo. Prva pravi, da je vlada razpustila konsorcij „Polilike“, druga pa, da je Sladkovski govoril za to, da bi Čehi morali Nemcem prostovoljno nekaj sedežev v mestnem zboru prepustiti. Tedaj v tistem hipu, ko nemško-vladna stranka Čehom priloži zaušnico, govori Sladkovski zoper Staročehe in se poteguje za Nemce! Razume naj tako „rodoljubje“, kdor more!

V **delegacijah** se posebno ustavoverni dr. Sturm postavlja in Andrassyu nagaja zavoljo Bosne. Dr. Sturm pa je najmenj poklican, druge grajati in podučevati, ker je bil pri dunajskem „švindelu in krahu“ močno vdeležen.

V **Sarajevu** so 8. t. m. obhajali mo-

Ljubljanske slike.

Hišni lastnik ali gospodar.

(Dominus domesticus.)

(Dalje.)

1. **Hišni gospodar plemenitaž.** (Dominus domesticus nobilis.) Tega poznajo stranke ali prebivalci hiše večidel le po imenu, ker ga le redko kedaj vidijo; verujejo, da šviga nad njimi, kakor je švigala osoda nad junaki starega veka, želje pa in povelja jim naznanja po jeziku svojega namestnika. Vežni ključ tukaj nima posebne veljave. Ker ima tak razen hiše v mestu navadno tudi še kako grajščino na kmetih, se preseli po končani glediščini dobi „na deželo“ in se vrne še le jeseni nazaj, toraj bi se smel prištevati potovalnim tcam. Če se mu od dolgega časa zdeha, prebira zapisnik najemnikov hiše, pa si jih navadno ne zapomni, toraj skrb zanj ne prepušča rajši hišniku, ktere prebivalci bolj spoštujejo, kakor njega.

2. **Hišni gospodar meščan ali „purgar.“** (Dominus domesticus civilis vel purgarius.) Ta je prvemu zelo podoben. Tudi on je srečni lastnik večih poslopij in nadstropij, včasih celo kakega hôtela

ali kake gostilnice. Obdan z vso častjo hišnega gospodarja je nedotakljiv, sicer pa popolnoma pravičen gledé prebivalcev, kar namreč more in če se želje najemnikov ne dotikajo njegovega žepa. On se že bolj zmeni za blagor prebivalcev svojega kraljestva, kajti njihovi dohodki so v ozki zvezi z njegovimi, zato natanko vé, koliko ima najemnik dohodkov ali dolgov. O vežnem ključu se že večkrat govori, vrata se natanko o odločni uri zapirajo. Manjše prestopke prezira, večih nikdar. Na večer se nahaja v veseli družbi za pol ali četrt litrom vina ali vrčkom piva, kjer se rad s politiko peča. Enako želi tudi pri svojih najemnikih politično vero, toda ne zahteva je ravno ne. Njegovo solnce sije po pravičnih in krivičnih in da mu to dobro tekne, je dokaz njegovega okroglega života pohlevnost. Le če je mestni svetovalec ali se nadja postati, takrat se pokaže svojim hišnim strankam z ostrim obrazom in jim razkrije svoje želje precéj odločno. Največ velja pri njem tisti, ki natančno plačuje najemščino; tak je poštanjak, najdenar jemlje, kjerkoli, in če ga zarad goljušije zapró, se temu čudi.

3. **Hišni gospodar v predmestji.**

(Dominus domesticus vulgaris). Ta je že bolj mogočen, se kaže vsakemu prebivalcu v vsi svoji slavi in veličastnosti, ne zdi se mu vredno, da bi se hlinil, kar ni, vsakemu pokaže, da je gospodar, ker svoje ljudi dobro pozná. Njegova povelja niso vselej razžaljiva ali brezozirna, a vendar natančna, odločna. Prejšnja dva doseže, gledé vednosti, le v računstvu. Ker stanuje s svojo rodovino sam v najlepšem oddelku svojega poslopja, je on sam najgorši kinč hiše. Ime hiše mu veliko velja; on sam je jako reden in to zahteva tudi od svojih najemnikov, katerim brez usmiljenja odpové, če dobi boljše. On je hišni gospodar in vrtar v eni osebi, toraj je vežni ključ večega pomena, in kdor ne pride o pravem času domú, mora trkati, da se ga kdo — le malokdaj gospodar — usmili. Zarad tega se mu tudi stranke — navadno delavci ali obrtniki — ponižno odkrivajo in se morajo šteti že med jako spoštovane, če se jim gosposko-priljudno za pozdrav zahvali. Čemu bi bil vljuden in postrežljiv? Saj vé, da ljudje morajo biti pod streho in če eni gredó, pridejo drugi.

Razen teh je še neka skaza hišnih gospodarjev, skaza zarad tega, ker so le najem-

humedanci rojstni dan Mohamedov z vso slovesnostjo. K Jovanoviču so poslali deputacijo 18 svojih duhovnikov, ki so se poveljniku zahvalili za to, da se njihova vera ravno tako trpi, kakor vsaka druga, izrekli svojo vdanost do cesarja avstrijskega in zagotovili, da bodo po takem ravnanju kmalu tudi vsi mohamedanci dobili popolno zaupanje do naše mile vlade. — Mohamedanci morajo se pač res čuditi temu, da se z njimi tako milo ravna po vsem tem, kar so oni prej počenjali s kristjani in tudi našimi vojaki.

Vnanje države.

V **nemški** zbornici je socialistični poslanec Bebel ostro govoril zoper Bismarka. Rekel je med drugim: „Če smo mi kedaj ostro govorili, smo bili vselej poprej od Bismarka hudo napadeni. On ne misli na drugo, nego na razpuščenje te zbornice. On drugim očita laž in obrekovanje, njega pa ne more nihče vjeti, kajti ko bi ga tožil kot državnega kancelarja, postane na enkrat general. On pravi, da mi zoper stanove ščujemo, pa kdo bolj ščuje zoper stanove, ko on, ki je nedavno rekel, da je treba peka samo za sukno stresti, pa mu tolarji ven letijo. Kedar je punt in lakota, tačas ljudje tako najprej nad peke in mesarje padejo; ali je treba, da Bismark že zdaj nanje ščuje? Hoče se tukaj ustaviti svoboda govora. Pa inostranski časniki imajo tukaj svoje poročevalce in bodo vse eno pisali, kaj se tukaj godi. Ali se hočejo mar vsi inostranski časniki prepovedati v Nemčiji?“

Ljudje se zapirajo zavoljo žaljenja Bismarka. Nedavno je nekdo sedem mescev ječe dobil, ker je Bismarka razžalil, in ob tisti uri je nek drug dobil zavolj žaljenja Boga samo 14 dni. Še v Avstriji imajo več svobode, ko mi —“

Potem je bila Bismarkova postava, da bi se namreč omejila svoboda govora v državnem zboru, z veliko večino zavržena.

Zdaj se za gotovo trdi, da je **Sir Ali**, emir afganski, umrl. Na zapuščeni prestol se bo menda vsedel Jakub Kan, Alijev sin. Angleži upajo, da se bo z njim dal mir napraviti.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 7. marca. „Turški list, markêr!“ zaupijem strežniku v kavarni,

niki vse hiše, ktero potem zopet na drobno dajo v najem. Toda ti nimajo posebnih lastnosti, ker se bližajo po navadi in omiki tej ali uni navedenih vrst. Toraj pustimo te živali pri miru, da bodo tudi one nas pri miru pustile. Skušnja namreč uči, da, kdor svoje hiše nima, mora marsikaj pretrpeti in za potrpljenje, ki ga ima s hišnim gospodarjem, še celó hvalen biti.

Trgovec (Homo agens vel risicans.)

Trgovec ne živi zá-se, on živi za druge, ker jim je potreben tako, kakor oni njemu; ako bi bili na svetu sami Diogeni, bi trgovci kmalu čisto izginili. Mesta so njihova tla, da-si so se tudi na kmetih že vkoreninili. Trgovec mora biti že za to rojen. Se sicer še naredi ali pripravi, kakor smodka, toda nekaj za ta stan mora že seboj na svet prinesiti. Ni treba, da je to ravno krivi judovski nos; da je le kaj zvitega na njem, pa je, kajti kdor je preraven, se prepogosto otolče. Vsakako mora imeti primerno široko vest, gladek jezik in ne preveč usmiljenja do bližnjega.

Od mladosti že navajen delovanja je izgleden v vsakem obziru. „Barantati“ je njegovo geslo; v njegovi slovnici je beseda „plačati“

ker vem, da ravno ta je vedno na mizi čakajoč bralcev, in če ga imá kdo v rokah, ga je v 2 minutah tudi že sit. A mož, čeravno mi je na ta klic vselej prinesel „Laibacher Tagblatt“, se ta pot zmoti in prinese mi „Laib. Zeitung.“ No, veliko se mu ne grozim in začnem „Laibacherico“ pregledavati po svoji navadi od zadej pri naznanilih počenši, ker drugo, kar je tam tiskanega, že človek stirnajst dni prej vé.

Tako pridem do prve strani in mislim „staro“ tje vreči, kar zagledam ravno na zadnji — se reče: na prvi strani nekak katalog, v katerem so zapisani zaporedoma vsi „véliki“ posestniki, kar jih kranjska dežela še premore. Revno malo jih je, ubogih 111, pa še med temi jih je mnogo, ki se jih Bog usmili! Spominim se, da jih je bilo enkrat 136, pa tega še ni dolgo, komaj 10 let, kar je zeló žalostno. Pa to nič ne dé, — kakor jih je nekdanj imelo 136 v deželnem zboru kranjskem 10 poslancev, tako jih ima zdaj 111 tudi deset; kar so toraj na številu med sabo zgubili, to so pridobili na poslancih, ker zdaj pride na vsacega nekoliko poslanca več — morda za cel nos.

Pri tem katalogu „vélikih“ posestnikov, katerih je za 10 poslancev šembrano malo (ker po vojaškem redu bi bil vsak poslanec njihov le desetnik ali „korporal“, ki ima 10 mož za sabo), bi se ne bil ustavil, če bi mi ne bilo slučajno na misel prišlo, da bodo volili zopet enega „kaprola“ namesto odstopivšega viteza Fränzl-Vestenecka, glasovitega okrajnega glavarja litijskega, ki je šel zdaj na svojo šolsko postavo počivat.

A kdaj je vitez Fränzl šel v poslanski pokoj? Tega ti ne pové nobena „Laibacherca“ in nobeden „turški list“, ker jima gotovo ni bilo po volji, kakor se sploh nihče ne baha rad s tem, da je kje po grbi dobil. Tudi jaz bi o tem „curukcugu“ hude ščuke nemškutarske večine deželnega zbora kranjskega ne bil nič vedel, ako bi ne bil bral slovenskih listov.

A zdaj more to že resnica biti, ker bo voljen drug namesto njega. Se vé, da nas volitev teh 111 mož (med kterimi jih je tudi nekaj narodnjakov) šembrano malo briga; naj volijo na Vesteneckovo mesto kogar koli, pre-naredili ne bodo nič, ampak dopolnili le svoje število 10. Toraj se nam ni treba prav nič pehati in begati, in narodnjakov iz tega stanu

glavno ime, odstotki so samo po sebi razumljivi prilogi, dobiček je posnemek, pa tudi glagol, včasih celó negacija; v takem slučaju se mu pokaže „konkurs“. Posebno navajen je gibati se med „aktivom“ in „pasivom“; če sta oba enaka, on nič ne tehta. Znanje latinskega jezika sega le do do besede — kredit; „debet“ kaj rad pozabi. Bolj izurjen je pa v laščini, tako da dobro pozna razloček med „netto“, „brutto“, „sporco“ itd. Nemški in slovenski zna toliko, da prodaja, če bi še tega ne znal, bi ne mogel govoriti. Sploh pa, kedar kupuje, govori rad nemški, če pa prodaja, zna dobro slovenski.

Računstvo je njegov konj; številke njegove ne morejo biti ličneje, pisava njegova težko čedneja, spisi njegovi ne krajši in suhoparnjši, prav brez vse poezije. „Čas je denar“ je njegov pregovor, njegov bog denar. On je le materijalist, nikakor ne idealist; zato sovraži tudi vse vtudiljive duševne vaje, razen računstva. Vsacega ceni le po njegovi denarni vrednosti, a vendar ima brez izjemka za vsacega kupca smehljiv, prijazen obraz in priliznjen jezik. Kedar hvali in priporoča svoje blago, mu ni para v zgovornosti, njegovo

še celó ne maramo priganjati, da bi šli volit. Saj ta volilni red že dosti dolgo traja, ni vrag, da bi se kmalu ne odrgnil do dobrega.

Iz Gorenjskega 10. sušca. V „Narodu“ objavlja nekdo dobro idejo, da naj bi se napravilo društvo za razširjatev slov. knjig med ljudstvo. Ta misel je prav izvrstna in pametna, in dotični pisatelj je bil pač preskromen, če je na koncu rekel, da bi vtegnilo biti v njegovem predlogu dosti smešnega. Jaz ne najdem na tem prav nič smešnega in mislim, da drugi pametni ljudje tudi ne.

Društvo za razširjatev slovenskih knjig med ljudstvo zna postati za Mohorjevim društvom najbolj koristno in potrebno. Naši ljudje so radovedni in se radi učijo, se dajo radi podučevati. V tem so veliko bolji od Nemcev in Francozov, ker ti se štejejo že zadosti učene in bodo težko kak poduk sprejeli. Naši ljudje pa le preradi verujejo in tudi umevno pisane knjige radi čitajo. Le predolge in preučene stvari se jim ne smejo podajati. Tako društvo bi več koristilo, ko slov. „Matica“, ker ta je bolj za omikane, ki si pa tudi časa ne vzemo, da bi čitali, deloma pa tudi niso dosti omikani, da bi „matične“ knjige razumeli. S pravimi ljudskimi spisi bomo največ koristili. Navajam nekatere reči, ki bi bile za ljudstvo podučljive ali pa zabavne: naj bi se spisal ali poslovenil „ljudski advokat“, ker imajo ljudje toliko s sodnijami opraviti, bilo bi dobro, da bi znali manjše stvari sami spisavati. Prav radi bi ljudje tudi čitali lahko umevno pisano „natoroznanstvo“, popisovanje živali, rastlin rud, če mogoče s podobami. Radi ljudje tudi poslušajo, če se jim pripoveduje o tujih deželah, od tujih šegah in narodih.

Poljedelske mašine in iznajdbe, ki so dosegle praktično veljavo, in so pripravne tudi za naše kraje; poduk v trgovini, obrtniške novice in iznajdbe, vse take reči, ki imajo praktično korist, našle bodo vernih in vestnih bralcev med narodom. Z razširjanjem takih knjig med narodom bomo dosegli dvojen cilj: ljudstvo se bo podučilo in zbistrilo, in slovenski jezik bo pridobil praktično veljavo v javni govorici in pisavi, kajti v katerem jeziku se je človek izobrazil, v tistem bo pisal in govoril.

Težavna stvar pri tem je le revščina našega naroda. Saj ljudje davka ne premorejo,

blago je vselej najlepše, najbolj primerno noši in času, njegova obleka se ga prijema kakor bi bil ravno z vode zlezal. Pripravljen je vedno, sprejemati naročila in vsakemu streči; tudi ti že po obrazu vgane, po kaj si prišel, in bo vselej tvoj okus natanko zadel ter ti povedal, kaj bi se ti najbolj podalo.

Podložnim navadno veliko zaupa ter jim razkrije svoje največe skrivnosti; v prodajalnici ali štacuni se razloči od njih le po zapaženem samotnem prostoru; ta prostor je svetišče, v katerem stoji navadno tudi škrinja zaveze in sprave, „Wertheimovka“. Ko je zvečer „kaso naredil“ odloži svoje veličanstvo in postane zopet človek, se reče, poda se v kako društveno sejo ali z družino v gledišče, ali pa v gostilnico ali kavarno, kjer se zopet rad o kupčiji pogovarja ali pa se politike loti, če ni navajen na biljard ali karte.

Tudi ta vrsta ljudi se deli v več razredov, od kterih se pa v Ljubljani skoro le dva nahajata; tretji, špekulant na borski, se nahaja le v posameznih eksemplarih, ki so pa prvima podobni. Ker sta ta med sabo različna, ju bomo nekoliko bliže ogledali.

(Dalje prih.)

dostokrat še za sol nimajo; vina tudi malo več spijejo; če pa spije iz obupa kak glažek žganja, ne smemo potem upiti, naj bi raje kako koprastno knjigo kupil in bral. Naši ljudje še ne spoznajo potrebe duševne hrane, in ta potreba se jim mora še le vcepiti. Naše knjige morajo biti res ljudskim potrebam primerne, morajo biti lahko umevno pisane, in ne smejo veljati več ko 20 ali 30 soldov, potem jih kmet kupi. Ko bi pa premožnejši ljudje kupili po deset iztisov in jih raztrosili med ljudstvo, potem bi pač več za narod storili, nego s tem, da na kakošni čitalniški veselici po pet goldinarjev zapravijo.

Pri berilu za kmete se je treba zmirom držati pravila: kratko pa jedernato; ker kmet nima časa, in neče dolgih stvari brati, veseli ga pa, če ga s kratkimi in dobro zbraunimi besedami podučiš. On ljubi tudi malo šale ali ironije vmes, ki je kakor za sol; take knjižice tedaj ne bodo velike in ne drage, tem boljše, ker se potem lažje prodajo in razširijo. Če se napravi tako društvo z majhnim letnim doneskom, dobro! hočemo ga z veseljem pozdraviti!

Iz Celja, 8. marca. Že pred nekaterimi meseci je izvolil srenjski zastop šentjurski pri Celji blazega gosp. dr. Štefana Kočvarja, cesarskega svetovalca v Celji, za svojega častnega občana. Prav lično izdelana diploma se mu pa še ni izročila. V veliko svojo žalost naznanjamo, da je ljubeznjivi starček zdaj precēj hudo zbolel. Ne le slovenski Štajer — vsa Slovenija mu želi zopet krepkega zdravja.

Poročali ste v „Slovincu“ o zapuščini Jožefine Gajgerjeve, ktera je mestni nemški cerkvi v Celji volila tretjino svojega obilnega premoženja. A tega si ranjca gotovo ni mislila, da se bo zaradi te dedščine vnel hud prepir med cerkvenim predstojništvom in mestnim starešinstvom. Obe stranki zahtevate denar, vsaka za svojo blagajnico; mesto pravi, da ima patronat čez ono cerkev, cerkveno predstojništvo pa trdi: „Ker smo smeli do zdaj majhno svoto cerkvenega denarja sami oskrbovati, zakaj ne bi smeli tega tudi zdaj, ko se bode ta svota zdatno povikšala? Sodnija mora razsoditi, komu se bo denar izročil.“

Domače novice.

V Ljubljani 10. marca.

(O naši konfiskaciji.) V „Laib. Ztg.“ beremo, da smo v zadnjem konfisciranem listu s člankom: „Dajte nam dela!“ storili hud odelstvo kaljenja javnega miru po §. 65 k. z. Da bi bili tako nevarni, tega bi sami ne bili vedeli, zato ni čuda, da je državni pravdnik konfisciral tako hudobni list. — Tudi „Narod“ je v soboto pridržala si previdnost državnega pravdnika zavoljo pretresanja nedavnih dogodeb na gimnaziji v Celji.

(Tiskovna svoboda.) Naš vrednik je včeraj dobil od deželne sodnije nemško pisan poziv zaradi zločinstva (!) kaljenja miru po §. 65. Naš vrednik ni šel, ampak poslal dotično „vorladungo“ s sledečimi besedami nazaj: „Ker ne obstoji nobena postava, vsled ktere bi bil jaz primoran, nemško znati, vračam priloženo pisanje kot „nerazumljivo“ nazaj, in prosim, da bi se mi ista stvar po slovenski raztolmačila. Ob enem se opiram na §. 19. državnih osnovnih postav.“ — Kako se bo stvar nadalje razvila, hočemo poročati.

(Matice Slovenske XV. občni zbor) bode jutri 12. t. m. ob štirih popoldne v dvorani čitalnični. Kteri imamo kaj pohvaliti ali pokregati se, hočemo vdeleževati se ga sami;

kteri pa nimamo kaj posebnega povedati, hočemo pa vdeleževati se ga vsaj tako, da volimo devet novih odbornikov. Po pravilu izstopijo letos naslednji gospodje: Dr. J. Bleiweis, Fr. Stegnar, J. Vavrù; J. Barbo, B. Raič, L. Svetec, J. Šuman, dr. J. Ulaga, in V. Urbas. Ker pa imajo imenovani gospodje — vsak po svoje — že mnogotere in celó velike zasluge za Matico, nekteri po notranjem delovanju, nekteri po vnanjem zastopovanju, po samih pravih „Olikanega Slovence“ že nobenega izpustiti ne moremo; in ker po paragrafih društvenih nobenega novega, ki bi ga sicer radi pripravili v odbor, pridejati ne smemo; hočemo soglasno voliti dosedanje gospode odbornike, svésti si, da bodo tudi v prihodnje delovali nam na korist in Matici na slavo. Na zdravje!

(Ljubljanska hranilnica) bo spomladi že začela zidati svoje novo poslopje na Kozlerjevem vrtu tik sedanje c. k. pošte. Vsa stavbena, toraj zidarska, mizarska, kovaška, krovarska, steklarska in druga dela precenjena so na 111.645 gld. in se ne bodo oddajala nadržno, marveč skupno le enemu podvzetniku; tudi se vodstvo hranilnice pri oddaji dela ne bo oziralo na to, kdo bo delal ceneje, ampak dobil bo delo tisti, ki bo vodstvu najbolj všeč. Se vé, saj je denarja dosti, je lahko izbirati. Ponudbe se sprejemajo do 24. t. m., priloženih pa mora biti jim 5 odstotkov gori omenjenega zneska za varščino; obrisi, načrti in nadrobni proračun se lahko vidi do onega dne vsak dan od 8. do 11. ure popoldne in od 3. do 5. ure popoldne v pisarnici hranilnični. — Po vsem tem ni težko uganiti, da bo delo dobila ljubljanska „stavbna družba (Baugesellschaft)“, ktera bo potem nadrobneja dela oddajala posameznim obrtnikom in rokodelcem. Bo pa že zopet sitno za nas pri letošnjih mestnih volitvah.

(Velika razdraženost proti nemčurskemu deželnemu odboru) vlada med ljubljanskimi rokodelci obeh taborov, ker hoče deželni odbor vso delo na Studencu tujim mojstrom izročiti. Še nemškutarški mojstri se pridušajo, da ne bodo nikoli več nemškutarjev volili, ker se sedajni deželni odbor tako malo ozira na domače potrebne obrtnike. Bomo videli.

(Dostavek.) Ravno pri skiepanji lista se nam iz nesumljivega vira poroča, da je dež. odbor dela izročil domači firmi B. Zois na Mlinem. — Delo ostane tedaj doma in tudi deloma ljubljanskim obrtnikom.

(Lepo vreme) imamo v Ljubljani zdaj že peti dan zaporedoma, zato vsak, kdor le more, tiši ven iz mestne soparice. Posebno v nedeljo je bila skoro polovica Ljubljanec zunaj mesta, največ gotovo v Štepanji vasi pri božjem grobu. Je pa tudi že zadnji čas, da se je vreme poboljšalo in gorkeje postalo, ker je v mestu skoro malokdo še zdrav, vsak je kolikor toliko prehlajen in kašlja, med otroci pa je „oslovski kašelj“ že popolnoma navadna reč. Zato je pa tudi vsak dan mrličev, kakor jih druge čase ni. Zdaj se bo zdravje prebivalcev menda zboljšalo, če to vreme še nekoliko dni trpi.

(Z okna skočil) je pretekli teden v Ljubljani v kolizeji nek sodár in se pri tem tako poškodoval, da je še isti dan umrl. Pravijo, da je bil takrat, ko je skočil, nekoliko vinjen ali zmešan, ker potem ni nič vedel, kaj se mu je zgodilo.

Razne reči.

— † Č. g. Valentin Jereb, kaplan v Loškem Potoku, je 8. t. m. po kratki bolezn

za pljučnico umrl še le v 29. letu svoje starosti in 5. letu svojega mašništva. Menda se je pri nekem obhajilu pregrel in nalezel pljučnico, ki ga je v nekterih dneh pobrala. Pogreb je bil včeraj 10. t. m. Ranjki je bil rojen 13. februarja l. 1850 v Besnici pri Kranju; 21. julija 1874 je bil v ljubljanski stolnici za mašnika posvečen. L. 1875 je prišel za duhovnega pomočnika v Drago na Dolenjskem in pred par leti v bližnji Loški potok, kjer ga je tako zgodaj smrt pokosila, upamo srečna smrt, ker si je izbrala žrtvo v svetem poklicu. Ranjki bil je pohleven, ponižen, bogoljuben, v svojem poklicu goreč duhovnik. Nekdanjim tovarišem in drugim znancem se priporoča v spomin. Blaga duša naj v miru počiva. R. I. P.

— Pomanjkanje duhovno v. Lincovski škof toži v svojem pastirskem listu o pomanjkanju duhovnov, in omenja uzroke; med njimi našteva sedanje ščuvanje zoper duhovščino, pa tudi proti krščanski odgoji po gimnazijah, kjer se nahajajo včasih taki profesorji, da očitno svoje brezverstvo kažejo in učence od duhovskega stanu odvrtaajo in odgovarjajo.

— Zoper umetno vino. Kakor poprej v okraju Langenlois, tako so se zbrali oni dan vinski kmetovalci okraja Hernals v dolnji Avstriji, ter posvetovali se, kako bi se ubranili konkurenci umetnega vina. Sklenili so, obrniti se s prošnjo do cesarja, da bi zaukazal vladi, naj varje pošteno vino, in naj se umetno vino le kot „umetno“ in ne kot pravo vino prodaja, ter naj plačajo izdelovalci umetnega vina ravno tako visok davek, kakor vinski kmetje od pravega vina. Kdor namreč vino doma naredi, temu ni treba plačati vžitninskega davka na šrang, in v tem oziru je slabo in nezdravo umetno vino nekako privilegirano pred pravim in dobrim vinom. Ker so fabrikanti umetnega vina bogati ljudje in vmes tudi judje, za to ne verjamemo, da bi vinski kmetje s to agitacijo kaj dosegli, ker smo pod sedanjo ustavoverno vlado že navajeni, da se judom nikoli noben las ne skrvi.

— Hudič pred hlevom. Pretekli teden se je v veliki vasi nad Ljubljano zgodilo sledeče. Postaren mož prilomasti zeló natrkan domú in začne hudo razgrajati ter preklinjati nad vsemi sohišniki — tako, da je zbrala se okoli njega kmalu velika množica ljudi. Nekdo izmed teh ga svari in mu reče, naj ne bi tako preklinjal vzlasti zdaj ne, ko je post in še celó kvaterni tedeu; če bo tako klical h , utegne ta nazadnje res priti pó-nj. „Ej, naj pride, če prav kvaterni,“ zareži mož in razgraja dalje. — Tisti dan je bil pa v vasi ravno dimnikar ali strgar, ki je dimnike ometal. Po tega skoči nekdo izmed množice, ta pride še bolj črn kakor navadno, stopi nenadoma pred starca in stegne svojo roko z omelom proti njemu. Zdaj bi človek mislil, da je mož, ki se je prej tako rotil, da se celó kvaternega h ne boji, zgrabil strgarja ter ga vrgel ob tla. O ne! Ves preplašen skoči k hiši, vrata so zaprta, odpreti mu nočejo, čeravno na vso moč upije in trka, zato plane v hlev, strgar za njim, a mož zapré še pred njim vrata in se vpré z vso težo svojega telesa ob nje ter kliče Marijo in vse svetnike na pomoč proti h Strgar še nekoliko časa praska ob vrata, potem pa gré; množica se tudi razide s strašnim smehom. Po vasi pa še zdaj ni drugega govorenja, kakor o tem kmetiču in strgarju-hudiču. Možiček si skoro ne upa več med ljudi.

— Babice, v Bosno! Iz Sarajeva se piše, da se čuti v Bosni potreba babic. Morda bi

bilo bolje, ko bi se šle naše preparandovke za babice učiti, nemčurske šolmastrarije imamo tako že preveč.

— **Povodenj na Ogerskem.** Na Ogerskem so vode silno narastle, tako da so v nekterih krajih v nevarnosti. Posebno se bojé v Szegediu.

— **Bodeč pogovor:** O delegacijah se je dunajski „Kikeriki“ nad dr. Sturmom spravil. „Kikeriki“ kot „grof Andrassy“ preoblečen se z dr. Sturmom tako-le razgovarja:

Dr. Sturm: Čemu je bila ta okupacija dobra?

Kikeriki: To vam bom povedal, kedar mi vi poveste, kakšen dobiček so imeli delničarji vaše „komisijonsbanke“, kjer ste bili vi podpredsednik.

Dr. Sturm: Kako je bilo mogoče tako hitro 60 milijonov potrošiti?

Kikeriki: Kaj vi to prašate? Kako je bilo pa mogoče, da je „hipotekar-rentenbanka“, pri kateri ste bili vi podpredsednik, zapravila v tako kratkem času 20 milijonov delničarskega premoženja?

Dr. Sturm: Kako korist pričakujete od Bosne?

Kikeriki: Večo korist že, kakor jo je imela vaša Lisinger-pivarna, kjer ste bili vi podpredsednik.

Dr. Sturm: Zakaj se je v Bosno tako malo vojakov poslalo?

Kikeriki: Ker se znajo tudi drugi zmotiti, ne samo bankdirektorji.

Dr. Sturm: Kako, da so ustaši Banjaluško napadli?

Kikeriki: Kako pa je to, da so maklarske banke vašo hipotekarno banko tako oskubile?

Dr. Sturm: Ali je bila Bosna tolikih žrtev vredna?

Kikeriki: Ali komisijonsbanka ni imela nobene zaloge?

Dr. Sturm: Kaj nam bodo nesli naši v Bosno vrženi milijoni?

Kikeriki: Kupčijske zveze in izvažanje naših izdelkov; tisti milijoni pa, ki so šli pri različnih bankah pod vašim predsedništvom rakom žvižgat, niso družega prinesli, ko zgubo in žalost, konkurz in likvidacijo. Z Bogom, gospod doktor.

— **Svečanost.** Univerza v Kopenhagenu obhaja letos svojo 400letnico.

— **V Toplicah na Českem** so prišli zopet do vode, ktero bodo morali pa z mašinami kviško vleči. Zato je vrnilo se v mesto zopet veselje, zadnje dni so obhajali razne slovesnosti. Voda v rudniku Oseku pa še stoji, kakor je bila, čeravno ne sili naprej.

— **Vreme v Bosni.** Kakor pišejo naši rojaki z Bosne, je tudi tam nastopilo lepše in gorkeje vreme, to se pozná posebno po cestah, ki postajajo čedalje bolj trde. Zato se zopet odpravlja več ljudi v družbi in s konji in vozovi doli zasluzka iskat. Zdaj bo namreč povsod veliko dela, posebno po cestah, ki se bodo popravljale in na novo delale.

— **2000 revežev in ljudi brez dela** se je zbralo v Londonu. Pritožijo se, da pri tolikem bogastvu Angleške države vendar toliko ljudi stradati mora in kruha nima. Sklenili so prošnjo do vlade, naj skrbi za to, da dobodo revni ljudje kaj dela. Tudi prosijo, naj bi se pustnje in sploh neobdelana zemlja med revne ljudi razdelila. — **Polnih revežev** je na Angleškem 736.000; pa je tudi mnogo bogatinov. Pri nas na Slovenskem imamo pa tri stanove: prvič reveže, drugič berače, in tretjič take, ki prav nič ni-

majo. Tudi mi bi smeli tabore sklicavati, da naj nam vlada dela in zasluzka preskrbi, pa mi še kaj takega pisati ne smemo, kakor je pokazala zadnja konfiskacija.

— **V Celovcu** je bil namestu odstopivšega Jezernika (ki se pa piše „Jessenrigg“) za državnega poslanca voljen Leopold vit. Moro.

— **Iz Bleiberga.** V Bleibergu še zmirom odkopavajo sneg, ki je tako zmrznil, da ga morajo obdelavati s sekirami, žagami in krampi. V ponedeljek so izkopali prvega od one maskirane družbe, ki so pustni terek našemani okoli hodili. Bil je pekovski pomočnik Scharfegger, v žensko krilo preoblečen. — **Plaz** je bil 180 širok, 12 metrov visok. Škode je na poslopih 24000 gl., v gozdih pa 50000 gl. 39 oseb je mrtvih, 10 hiš podrtih, 7 oškodovanih.

— **Povodenj.** Mesto Szegedin na Ogerskem je v silni nevarnosti po povodnji. Najnovejša poročila so ta, da je zdaj vse pod vodo, škoda velika ter je tudi več ljudi vtonilo. Letos je povsod veliko vremenskih nesreč.

— **O kugi na Ruskem.** Vkljub temu, da so posebno nemški in madjarski listi trudili so raztrositi po svetu, da je na Ruskem kuga, in vsako bolj redko bolezen proglašali za tako, je vendar strah pred njo zdaj že popolnoma podel se, ker ni od nikoder nič več slišati o nji. Zadnje dni so raztrosili novico, da se je celó v Luovu v Galiciji pokazala na nekem judovskem trgovcu, ki je prišel iz Ruskega. Bil je osamljen, a skrbno opazovanje pokazalo je, da je imel vse drugo bolezen. toraj je bil tudi tukaj strah prazen. Naj se toraj ljudje ne begajo brez potrebe, saj že tako dosti trpe. Kuga pač čandanes ne pride tako naglo, kakor je hodila nekaj.

— **Obesil se je Predmostom** pri Poljanah na Gorenjskem Štefan Kisovec, častnik v pokoji — pravijo, da zaradi denarnih zadreg, iz katerih se ni upal več rešiti.

— **Žalosten nasledek žganja.** Iz Gorenjskega se nam poroča, da so blizo Selc našli 4. t. m. nekega človeka mrtvega. Pozvedlo se je, da je nesrečnež bil nek vdovec in oče več otrok iz Presrenja v radolškem okraju, in preiskava trupla je pokazala, da je poginil za vtripljenjem srca po preobilnem pitju žganja. Kaj bo zdaj z otroci! Kdaj neki bode tudi postava stopila na noge proti žganju, ki zdaj čedalje huje prodira posebno po Gorenjskem!

Eksekutivne dražbe.

12. marca: 2. Javeršek iz Gorenjih Dol, 2. Selak iz Zavrataca, 2. Jordan iz Zameška, 2. Gal iz Poveršja, 2. Šolar iz Viher, 3. Zaveršnik iz Zakalca, 3. Žnidaršič iz Močvirja, 2. Žabkar iz Podulic, 2. Rozina iz Veliškega Pudloga, 1. Bizjak iz Rake, 2. Zoter v Kerškem, 2. Križaj iz Matenje vasi, 2. Janč v Tržicu, 2. Šušteršič z Visokega, 3. Palčar iz Šmarje, 3. Žagar iz Iške vasi, 3. Mehle iz Rožnika, 3. Poderžaj iz Gorenje Duple vsi v Ljubljani. 3. Štefanič iz Rozalnice, 3. Horvat iz Rubarca v Metliki, 3. Švigelj v Senožečah, 1. Žagar iz Jevše v Novem mestu, 3. Žitko iz Podlpe na Vrhniki, 1. Markovič iz Pivke v Kranji, 1. Nagode iz Ravnika v Logatcu.

13. marca: 2. Kontel v Postojni, 2. Jeršin iz Gabrovšica, 2. Gorc iz Zagorice, 2. Nadrah iz Višnje Gore, in 2. Rus iz Doba, vsi v Zatičini. 2. Milavec iz Gorenje Planine, 3. Škof iz Martinjaka, 1. Krašovic iz Dolenje vasi, vsi v Logatcu. 1. Usenik iz Dovšaka, Strah iz Ilave gore v Lašicah, 1. Berčič iz Spodnjega Bitnja v Kranji.

Umrli so:

Od 6. do 8. marca. Helena Žnidaršič, šivilja 67 l., vsled slabosti. Pavla Avbel, hiš. pos. o. 14 m., za vodenico v glavi. Janez Bernard, hiš. pos. 52 l., za vtrplj. pljuč. Fridrih Haman, kupč. o.

16 m., za božjastjo. Magdalena Lekš, kuharica 41 l., za jetiko.

Telegrafične denarne cene 10. marca.

Papirna renta 63.50 — Srebrna renta 61.05 — Zlata renta 76.25 — 1860letno državno posojilo 116.20 — Bankine akcije 790 — Kreditne akcije 232.60 — London 116.75 — — Cea. kr. cekini 5.54. — 20-frankov 9.29.

Gostilnica

„pri pivnem vrelcu“

(Bierquelle)

v Ljubljani.

na Francovem obrežji (za zidom) št. 9 tik Valvazorjeve kavarne, vhod za vodo in iz špitalskih ulic v Šrajzerjevi hiši.

Najboljše graško mareno pivo iz pivovarne Schreinerjeve, dobro vino, namizno in v buteljah, okusno kosilo v prijazni na novo napravljeni gostilnici ali na dom jemanu, zajuterk, zvečer raznih jedil na izbir, vse to po najnižji ceni in ob najskrbnejši postrežbi.

Postne dneve so pripravljena postna jedila. (2)

Cvetlice in venci

za olepšanje cerkva in za nove maše se dobivajo po najnižji ceni v Florijanskih ulicah hiš. št. II v II. nastropji v Ljubljani.

V Marijni hiši

v Linču

se dobó še zmirom dosti damastov iz prave svile, prav po ceni, v vseh barvah, iz falirane Lisnerjeve tovarne:

Cel ornat (pluvial, 2 dalmatiki, kazala) stane le 130 gl., **pluvial** 35 gl., **kazala** 25 gl. s potrebno priredbo vred.

Tudi je v Marijni hiši dosti že narejenih parlamentov in neizdelanega blaga.

Naslov: (2)

Karl Kettl,

Weltpriester und Leiter der Marien-Anstalt in Linz.

Opomba. V treh mesecih nam je došlo 100 zahvalnih in priznavalnih pisem iz vseh avstrijskih dežel.

Najboljše in najcenejše koroško železo

se dobiva samo pri

Sp. Pesjaku

v gledališki ulici blizu frančiškanske cerkve, kjer je tudi velika zaloga družega železnega gospodarskega orodja, kakor tudi jekla, pluznih lemežev, angleških vodnih in ročnih žag, sekir, matik, keš, raznovrstne kukinske posode itd.

Častiti duhovščini in gospodarjem sploh priporočam za prihodnji čas tudi svoje, kakor je že sploh znano, najlepše in s pravim zlatom pozlačene

nagrobne križe.

Za pošteno vsogo in natančno računanje dober stojim. (3)

Sp. Pessiak.